

Forord

Denne boka er resultatet av flere års studier av fengsler, straff og identitet i Trondheims fengsler. Utgangspunktet for dette arbeidet er prosjektet «Fengslende sosiologi» ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU). I alt presenteres tolv forskningstekster om makt, straff og identitet i fengslets hverdag. De fleste kapitlene bygger på sosiologiske masteroppgaver som er skrevet av instituttets studenter de siste årene, mens enkelte kapitler er skrevet av redaktørene og av forskere som på andre måter har bidratt til instituttets fengselsforskningsmiljø. Som redaktører har det vært en stor glede å bidra til at disse forskningsbidragene her kan presenteres for et bredere publikum.

Mange flere enn forfatterne har bidratt til forskningen som presenteres i boka. Helt avgjørende er selvsagt de utallige informantene – både fanger, betjenter og andre – som de siste årene har latt seg intervju om sine fengsels erfaringer, også når spørsmålene har vært sensitive og personlig utfordrende. Som forskere har vi blitt møtt med åpenhet og vilje til å dele innsikter fra hverdagen bak fengslets murer. Forhåpentligvis bidrar tekstene med viktig kunnskap som skaper en bedre forståelse av fengslets sosiale virkelighet – og dermed kanskje også til bedre fengsler.

Vi har også hatt god hjelp fra Kriminalomsorgen, både ved regionkontoret nord og ved de to hovedavdelingene ved Trondheim fengsel – Tunga (høysikkerhetsfengslet) og Leira (lavsikkerhetsfengslet). Vi har alltid blitt ønsket velkommen og fått hjelp til å gjennomføre forskningsprosjektene, uten at fengslenes representanter har forsøkt å legge føringer på forskningen utover sikkerhetshensyn. Etske problemstillinger er utfordrende i all fengselsforskning. Ikke minst har Marit Wangsholm og flere av hennes kolleger ved Kriminalomsorgen region nord gitt viktige innspill til arbeidet med boka, både ved at de vurderte flere av forskningsprosjektene før oppstart, og ved at de har gitt innspill til og kvalitetssikret de ferdige tekstene. Vi har videre fått viktige innspill fra personvernombudet ved

Norsk senter for forskningsdata, som har vurdert og godkjent de empiriske prosjektene, og fra etikkseminar med forfatterkollegiet.

Prosjektet «Fengslende sosiologi», som boka er en del av, har fått økonomisk støtte fra Institutt for sosiologi og statsvitenskap og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, nå Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap, ved NTNU. NTNUs publiseringsutvalg har støttet utgivelse av boka med Fri tilgang (Open Access). Boka har også fått støtte fra den faglitterære forfatterforeningen.

Vi retter ellers en stor takk til den eksterne fagfellen, som har bidratt med gode, konstruktive innspill som har høynet kvaliteten på artiklene. Takk også til forlaget og redaktør Dorte Østreng. Sist, men ikke minst, takk til Sigurd M.N. Oppegaard, som i tillegg til å bidra som (med-)forfatter av to av bokas kapitler, har vært antologiens eminente redaksjonssekretær.

Johan Fredrik Rye og Ingrid Rindal Lundeberg
Redaktørene